

مقاله اصلی

مطالعه کیفی عوامل موثر فردی در سازگاری زناشویی زوجین شهر یاسوج

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۰۷ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۰۶

خلاصه

مقدمه

سازگاری زناشویی یکی از مهمترین عوامل در تعیین ثبات و دوام رابطه زناشویی است لذا این پژوهش با هدف بررسی عوامل فردی در سازگاری زناشویی انجام شد.

روش کار

این پژوهش به شیوه کیفی با استفاده از روش تحلیل مضمون (تماتیک) انجام شد. روش نمونه گیری هدفمند و تا حد اشباع بوده و داده ها از ۱۶ نفر متاهل بصورت زوجی که حداقل ۷ سال از ازدواج آنان گذشته بود بدست آمده است. برای جمع آوری داده ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده گردید.

نتایج

برای تحلیل داده ها از نرم افزار MAXQDR 2018 استفاده شده است. پس از تحلیل محتوای داده ها پنج مقوله اصلی حاصل گردید که به ترتیب اهمیت عبارتند از: عوامل میان فردی (رضایت جنسی، درک متقابل، انتقاد پذیری، بخشش و ایثار). عوامل درون فردی (خود ارزشمندی، نگرش مثبت نسبت به دیگران). عوامل هیجانی (احساس شادمانی، ابراز خشم و نگرانی، تاب آوری). عوامل شخصیتی (برونگرایی، مسولیت پذیری، معاشرتی بودن). هوش اجتماعی (پذیرش و شناخت احساسات خود، پذیرش و شناخت احساسات دیگران، تعادل رفتاری).

نتیجه گیری: سازگاری زناشویی بیشتر تابع عوامل فردی است که در طول زندگی ایجاد می شود.

کلمات کلیدی

عوامل فردی، سازگاری زناشویی، مطالعه کیفی

پی نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

علی روزیان^۱

فهیمة نامدارپور^{۲*}

فاطمه جواد زاده^۳

^۱ دانشجوی دکتری مشاوره، واحد خمینی شهر، دانشگاه آزاد

اسلامی، خمینی شهر / اصفهان، ایران

^۲ گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحد خمینی شهر، دانشگاه

آزاد اسلامی، خمینی شهر، اصفهان، ایران

^۳ استادیار، گروه مشاوره، واحد خمینی شهر، دانشگاه آزاد اسلامی،

خمینی شهر، اصفهان، ایران

Email: namdarpour@iaukhsh.ac.ir

مقدمه

خانواده مهمترین نهاد جامعه و شکل دهنده شخصیت آدمی می‌باشد. سازگاری زناشویی^۱ به منزله یکی از مهمترین عوامل در تعیین ثبات و دوام رابطه زناشویی است و یکی از اصطلاحاتی است که وسیعاً در مطالعات خانواده و زناشویی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این اصطلاح با بسیاری از اصطلاحات دیگر همچون «رضایت زناشویی»^۲، «شادکامی زناشویی»^۳، «موفقیت زناشویی»^۴ و «ثبات زناشویی»^۵ مرتبط است. در حالیکه اصطلاحات قبلی هر کدام تنها یک بعد از ازدواج را نشان می‌دهند، سازگاری زناشویی یک اصطلاح چند بعدی است که سطوح چندگانه ازدواج را روشن می‌کند و فرایندی است که در طول زندگی زوجین به وجود می‌آید (گال،^۶ ۲۰۰۵). گرچه عوامل اجتماعی و فرهنگی نقشی مهم در سازگاری زناشویی دارند، اما شواهد موجود نشان می‌دهند که عوامل یا ویژگی‌های فردی پیش بینی کننده‌های موثری برای سازگاری و ثبات زناشویی هستند (اعتمادی،^{۱۳۹۰}). در تعاملات زناشویی تأثیر سه عامل فردی مراقبت، خودکنترلی، و کنجکاوی بر کیفیت و سازگاری زناشویی مرتبط است (جوزویوسیل و همکاران،^۷ ۲۰۲۱).

سازگاری زناشویی انطباق وضعیتی است که وجود دارد و وضعیتی که مورد انتظار است می‌باشد. طبق این تعریف سازگاری زناشویی وقتی وجود دارد که وضعیت موجود فرد در رابطه زناشویی مطابق با آنچه که وی انتظار داشته باشد و ناسازگاری زناشویی وقتی وجود

دارد که وضعیت موجود فرد در رابطه زناشویی با وضعیت مورد انتظار و دلخواه فرد منطبق نباشد (سلیمانیان،^{۱۳۸۴}). سازگاری زناشویی مفهومی چند بعدی است که نسبت به رضایت زناشویی از ویژگی‌های عینی تری برخوردار است (وایزرو نیهبوز،^۸ ۲۰۰۰). تعامل بخش جدائی‌ناپذیر از رابطه همسری، مانند هرگونه رابطه انسانی است و سازگاری زناشویی یکی از ملاک‌های موفقیت تعامل زوجین است (موندول،^۹ ۲۰۱۴). سازگاری زناشویی فرایند اصلاح، سازش و دگرگونی فرد و الگوهای تعاملی زوجین به منظور دستیابی به حداکثر رضایت در رابطه دانسته شده است (بالی و همکاران،^{۱۰} ۲۰۱۰). هرگاه اهداف و نیازهای زوجین با هم ناهمخوان و ناسازگار باشد، باعث زمینه بروز اختلاف و عدم تفاهم می‌گردد (نامدار پور،^{۱۳۹۷}). سازگاری زناشویی به معنای نداشتن مشکل در زندگی نیست بلکه به معنای ظرفیت سازگار شدن با مشکلات و توانایی حل آنهاست (ماداتیل و بنسوف،^{۱۱} ۲۰۰۸). آنچه در ازدواج مهم است سازگاری زناشویی و رضایت از ازدواج است (احمدی و همکاران،^{۱۳۸۸}). سازگاری زناشویی به عنوان یکی از مهم ترین عوامل تأثیرگذار بر خانواده است و زندگی خانوادگی در جریان تعاملات روزمره زن و شوهر شکل می‌گیرد و همین تعاملات است که به زندگی خانوادگی معنا می‌بخشد و انتظارات اعضای خانواده را از یکدیگر مشخص می‌سازد (محرابی زاده و همکاران،^{۱۳۸۵}). بنابراین سازگاری زناشویی یک فرآیند پویاست که ممکن است در هر نقطه‌ای از زمان روی یک پیوستاری از کاملاً سازگار تا ناسازگار ارزیابی شود. به این ترتیب سازگاری زناشویی مفهومی چندبعدی است که نسبت به

¹- Marital Adjustment

²- Marital Satisfaction

³- Marital Happiness

⁴- Marital Success

⁵- Marital Stability

⁶- Gaal, F.

⁷- Gozuyesil, E., Aslan, K. U., Atik, D., & Tar,

E.

⁸- Weiser, D. A., & Niehuis, S.

⁹- Mondol, J.

¹⁰- Bali, A., Dhingra, R., & Baru, A.

¹¹- Madathil, J., & Benschhoff, J. M.

نگرش جنسی سطوح سازگاری زناشویی پیش‌بینی می‌کنند (بشارت و رفیع زاده، ۱۳۹۹).

مطالعه تحقیقات پیشین نشان دهنده آن است که سازگاری زناشویی اصطلاح چند بعدی است که سطوح چندگانه ازدواج را روشن می‌کند به همین دلیل از مهمترین متغیرهای زناشویی است. مرور ادبیات و مطالعه منابع موجود نشان می‌دهد با گذشت بیش از نیم قرن از پژوهش در مورد سازگاری زناشویی، هنوز این متغیر در بین اندیشمندان حوزه روابط زوجین، جزو مباحث مهم بوده و فعالیت علمی در این زمینه به‌طور روزافزونی در جریان است. در این میان توصیف و شناخت عوامل موثر بر سازگاری زناشویی خصوصاً عوامل فردی در تعاملات زوجی و ضرورت مفهوم‌سازی آنان را بیش از پیش مطرح می‌کند. در بین پژوهش‌های کیفی در دسترس در زمینه رابطه زناشویی، با وجود بررسی مفاهیمی چون موفقیت ازدواج، رضایت زناشویی، هنر زوج سالم بودن و پیوند عاطفی زوجها که در آن سازگاری زناشویی به عنوان یکی از ابعاد پویائی ارتباط زوجین مورد مطالعه قرار گرفته است، اما به نظر می‌رسد مفهوم سازی‌های موجود در مورد توصیف متغیر سازگاری زناشویی و بررسی عوامل فردی در این زمینه نارسا بوده و در خصوص علل و عوامل موثر بر آنان پژوهش‌های کیفی قابل توجهی انجام نشده است. در خصوص اهمیت تحقیق در حوزه خانواده تحقیق کیفی بهترین راه برای بررسی پویائی‌های خانواده و روابط خانوادگی بوده و داده‌های فوق العاده غنی تری را نسبت به رویکرد کمی فراهم می‌آورد و به لحاظ دستیابی به برخی از اهداف پژوهشی از رویکرد کمی فراتر می‌رود چرا که در رویکرد کیفی پدیده‌ها عینی و ثابت تلقی نمی‌شوند و متناسب با زمینه‌شان متفاوت هستند گانونک و کلمن^۷ (۲۰۱۴).

رضایت زناشویی از ویژگی‌های عینی تری برخوردار است. بر اساس نظریه مبادله هومنز^۱ (۱۹۸۹) تعاملات از طریق رابطه فرد با فرد یا روابط میان دو فرد است شکل می‌گیرد. طبق نظریه کنش متقابل نمادین معناها در کنش متقابل دوطرفه افراد در محیط اجتماعی شکل می‌گیرند نمادها و معناها از کنش متقابل میان مردم بوجود می‌آید (اسکین و همکاران^۲، ۲۰۰۹). ابعاد سازگاری زناشویی در زوج‌های ایرانی مسئولیت‌پذیری، تفاهم، ساختار ارتباطی و حل تعارض هستند (نامدار گرمی، و همکاران، ۱۳۹۶). کیفیت زندگی با سازگاری زناشویی رابطه دارد (روس ماینکا^۳، ۲۰۱۹). سازگاری زناشویی در مردان بیشتر از زنان است (گیلی و همکاران، ۱۳۸۸).

در حلقه‌های بین فردی ویژگی‌های خصومت مانند خشم، تسلیم‌های خصمانه مانند اضطراب، افسردگی، تسلط خصمانه مانند، پرخاشگری کلامی، درگیری زناشویی بر سازگاری زناشویی تاثیر منفی دارند (اسمیت و همکاران^۴، ۲۰۱۰).

در حوزه شناختی خودانگاره مثبت زوجین بر سازگاری و کیفیت زندگی آنان موثر است و با افزایش این خود انگاره میزان سطح سازگاری افزایش می‌یابد (یکزیکل و همکاران^۵، ۲۰۲۱). در بین عوامل فردی، کنترل رفتاری زوجین به طور معنادار و غیرمستقیم با سازگاری زناشویی رابطه دارد (پیترموناکو و همکاران^۶، ۲۰۲۲). تعهد و صمیمیت پیش‌بینی کننده سازگاری زناشویی هستند. متغیرهای شغلی، تعهد، صمیمیت و آگاهی و

¹ - Aksan, N., Kısac, B., Aydın, M., & Demirbukan, S.

² - Nasar, J. L., & Julian, D. A.

³ - Rose Monica, V. R.

⁴ - Smith, T. W., Traupman, E. K., Uchino, B. N., & Berg, C. A.

⁵ - Yüksekol, Ö. D., Baltacı, N., Yılmaz, A. N., & Ulucan, M.

⁶ - Pietromonaco, P. R., Overall, N. C., & Powers, S. I.

⁷ - Ganong, L., & Coleman, M.

پژوهش‌های کیفی به مطالعه امور طبیعی، زیستی پرداخته می‌شود و ماهیت واقعی پدیده‌ها از منظر افراد تفسیر می‌گردد (اسپینا و همکاران^۱، ۲۰۰۴).

طبق تحقیقات موجود هرچند متغیرهایی مانند کیفیت زندگی، رضایت زناشویی، ثبات زناشویی، موفقیت زناشویی، شادکامی زناشویی مورد بررسی و تحقیق قرار گرفتند اما هیچ کدام از پژوهش‌های موجود به متغیر سازگاری و علل فردی موثر اشاره نکردند. اما در تئوری معتقدند که سازگاری فرآیندی است که در طول زندگی بوجود می‌آید و باعث تداوم و ادامه زندگی خواهد شد. طی بررسی‌های انجام شده در هیچ کدام از پژوهش‌های قبلی به مطالعه‌ی متغیر سازگاری زناشویی از بعد کیفی پرداخته نشده است. لذا ضروری است برای بررسی متغیر سازگاری زناشویی در تعاملات زوجی با رویکردی کیفی به این پدیده پرداخته شود تا عوامل موثر بر آنان مورد شناسایی قرار گیرد. از تمام آنچه گفته شد می‌توان چنین خلاصه کرد که هدف از پژوهش حاضر پاسخ به این سوال است که علل فردی در سازگاری زناشویی چیست؟

روش: تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش کیفی و اکتشافی بوده است. برای تحلیل داده‌ها از تحلیل تماتیک^۲ (مضمون) استفاده شد. برای انجام تحقیق ابتدا ملاحظات اخلاقی در نظر گرفته شد. پس از برقراری ارتباط و کاهش حساسیت مشارکت‌کننده‌ها راجع به روش کسب اطلاعات و دلایل انتخاب آنها در نمونه، توضیحات لازم در مورد نحوه‌ی روند پژوهش و کسب اطلاعات ارایه گردید. نمونه‌ها به شیوه داوطلب - هدفمند^۳ انتخاب شدند. تعداد نمونه شرکت‌کننده در این پژوهش ۱۶ نفر متاهل بودند که نمره سازگاری زناشویی بالایی داشتند. جامعه آماری کلیه زوجین شهر

یاسوج را شامل می‌شد بدلیل زیاد بودن جامعه آماری از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده نمودیم در این حالت شهر را به نواحی معینی مانند بلوک‌ها (خوشه‌هایی از اعضا) تقسیم نمودیم و معمولاً بلوک‌ها بر اساس جهات اربعه و موقعیت جغرافیایی در نظر گرفته شد و آنگاه یک نمونه تصادفی ساده را از بلوک‌های این جامعه انتخاب کردیم و پرسشنامه بین آنان توزیع گردید در ابتدای کار، تاکید بر پر کردن پرسشنامه به صورت زوجی بوده است. معیار ورود به پژوهش داشتن نمره سازگاری زناشویی بالا و گذشتن حداقل ۷ سال از زندگی مشترک آنان و شرط خروج از پژوهش عدم همکاری و یا نمره پایین در سازگاری زناشویی بوده است. برای تهیه نمونه از پرسشنامه سازگاری زناشویی لاک والاس^۴ (۱۹۵۹) استفاده شده است. شرکت‌کنندگان ازین کسانی انتخاب شدند که حداقل نمره سازگاری زناشویی ۱۰۰ داشتند و برای آنان هدف از پژوهش توضیح داده شد. بعد از اعلام رضایت کتبی مصاحبه‌ها آغاز گردید. داده‌ها با مصاحبه نیمه ساختار یافته در طول مدت ۷ ماه جمع‌آوری گردید. زمان هر مصاحبه بین ۴۰ تا ۹۰ دقیقه بوده است. در ابتدا سه مصاحبه بصورت آزمایشی انجام گرفت. هنگامی که تسلط حاصل گردید مصاحبه‌های اصلی انجام شد. مصاحبه با یک سری سوالات دموگرافیک شروع و بعد با سوالات باز (برای نمونه: آیا در زندگی زوجی سازگاری داشتید؟ چه عوامل فردی در سازگاری موثر بوده است؟ علل این سازگاری را در چه می‌دانید؟ و...) ادامه یافت. هنگامی که از یک مصاحبه شونده اطلاعات جدیدی بدست می‌آمد چنانچه مصاحبه شونده بعدی به آن اشاره نمی‌کرد به عنوان سوال مطرح می‌شد تا مشخص شود در مورد آنان صدق می‌کند یا خیر. در این مدت بارها به شرکت‌کنندگان مراجعه مجدد صورت گرفته است تا ابهامات احتمالی در متن و چگونگی نظر

¹ - Ospina, S., Dodge, J., Godsoe, B., Minieri, J., Reza, S., & Schall, E.

² - Thematic analysis

³ - Volunteer - Purposeful

⁴ - Locke, H. J., & Wallace, K. M.

جدول ۱. مشخصات و داده‌های جمعیت شناختی

شرکت کنندگان در پژوهش			
ویژگی	طبقات	تعداد درصد	طبقه
دیپلم و پایین تر	۲	۱۲,۵	۷ تا ۱۵ سال
لیسانس	۱۳	۸۱,۲۵	طول مدت ازدواج ۲۰ سال تا ۲۵
تکمیلی	۱	۶,۲۵	ازدواج ۲۰ سال به بالا
جمع	۱۶	۱۰۰	جمع
ویژگی	طبقات	تعداد درصد	طبقه
۲۰-۳۰	۳	۱۸,۷۵	تعداد فرزند ۰-۱
۳۰-۴۰	۸	۵۰	تعداد فرزند ۲
سن ۴۰ به بالا	۵	۳۱,۲۵	فرزندان بیش از ۲
جمع	۱۶	۱۰۰	جمع
ویژگی	طبقات	تعداد	درصد
موقعیت جغرافیایی شرکت کنندگان	شمال	۱	۶,۲۵
	جنوب	۷	۴۳,۷۵
	مشرق	۲	۱۲,۵
	مغرب	-	-
	مرکز	۶	۳۷,۵
	جمع	۱۶	۱۰۰

یافته‌های حاصل از کد گذاری و مقوله بندی شده و شرح آن در جدول زیر آمده است:

مصاحبه شونده بصورت شفاف و بدون سوگیری احتمالی در تحلیل و فرایند تحقیق آورده شود. مصاحبه ها تا رسیدن به درجه اشباع لازم ادامه یافت در این مطالعه یافته‌های جدیدی در سه مصاحبه آخر حاصل نشد. با رضایت نمونه ها، ابتدا مصاحبه ها ضبط گردید و پس از آن متن مصاحبه ها جمله به جمله روی کاغذ پیاده شد. عبارات و جملات مهم تعیین شده و کد اولیه تنظیم گردید و مورد بازخوانی قرار گرفتند. سپس بر اساس معنای کشف شده از جملات و عبارات، کد هایی که با هم شباهت داشتند در هم ادغام گردید. بعد از چندین بار واریسی و بازخوانی مقوله‌های اصلی و فرعی مشخص گردیدند. آنگاه مفاهیم و کد اولیه استخراج گردید و دسته بندی کدها صورت گرفت. برای سهولت در کار و افزایش دقت از نرم افزار^۱ MAXQDR 2018 استفاده شده است. برای اعتبار سنجی یافته ها از روش کوبا ولینکلن^۲ (۱۹۸۵) استفاده شد. در این روش دادها در چهار محور بررسی می‌شوند محور ارزش واقعی، کاربردی بودن، تداوم و مبتنی بر واقعیت بودن. برای بررسی ارزش واقعی بودن پس از شناسایی مولفه به مصاحبه شونده‌گان رجوع شد و آنها مقوله‌های استخراج شده را تایید کردند. برای بررسی کاربردی بودن سه مصاحبه شونده دیگر دوباره مورد مصاحبه قرار گرفتند و همان داده ها بدست آمد. برای ارزیابی ثبات و تداوم نیز سوالات مشابه در شکل‌های مختلف برای مصاحبه شونده‌گان مطرح شد که آنها نیز پاسخ‌های قبلی خود را دادند. در آخر برای بررسی مبتنی بر واقعیت بودن پژوهش نیز کد گذاری توسط سه متخصص دیگر نیز مورد تایید قرار گرفت. یافته ها: در این پژوهش ۱۶ زوج مورد بررسی قرار گرفتند که اطلاعات جمعیت شناختی آنها در جدول شماره یک گزارش شده است.

^۱ - Mac, Microsoft Corporation

^۲ - Guba, E. G., & Lincoln, Y. S.

جدول ۲. نمونه مصاحبه ها برای مقوله عوامل میان فردی

گویه (نمونه مصاحبه ها)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	مقوله مرکزی	درصد
در مسیر زندگی با گفتگو و قانع سازی کلامی مسایل آنها را مورد بحث قرار می دادیم به درک مشترک می رسیدیم.	درک مشترک / گفت و شنود /	درک متقابل		۸۴٪
بیشتر اوقات با هم بحث داشتیم اما تلاش می کردیم که خودمان را به جای دیگری بگذاریم. همدیگر را توجیه می کردیم و از طریق قانع سازی درک متقابل صورت می گرفت. یکی از مهمترین فاکتورهای سلامت خانواده درک طرف مقابل است. گفتگو استحکام خانواده را بیشتر می کنه اما اگر درک مقابل در نظر باشد بهتره. در حل مساله کوتاه آمدن به ما کمک می کند. در حدیث است که آنچه برای خود می پسندی برای دیگران پسند.	توجیه کردن/ قانع شدن / همراهی کردن در ارتباط		عوامل میان فردی	
انتقاد میکرداورا می پذیرفتم. به من ایراد می گرفت اما مشکلات را هر دو می پذیرفتم. با انتقاد پذیری مسایل را پیش می بردیم من اشکالات را می پذیرفتم. سخت گیر نبود. مرز بین ما خیلی خشک نبود. انگار در من نفوذ داشت. اگه بهش گیر می دادم می پذیرفت. فکر کنم ادم باید طرف را بپذیره تا بتونه مشکل را حل کنه.	پذیرش طرف مقابل / سخت گیر نبودن / نفوذ پذیری / توجه به طرف مقابل /	انتقاد پذیری		
میل جنسی زیادی داشت ولی برای شوهرم هیچ کم نگذاشتم. رابطه جنسی خوبی داشتیم. در رابطه جنسی به من توجه می کرد. در ارضا غریزه جنسی مشکلی نبود. هر زمانی که اراده می کردیم و شرایط فراهم بود رابطه جنسی داشتیم. اوبه رابطه جنسی اهمیت می داد. برای همسرم رابطه جنسی مهم بود. رضایت جنسی داشتیم	/ارضا غریزه / غریزه جنسی / میل جنسی / توجه به رابطه جنسی	رضایت جنسی		
شوهرم انتقام جو نبود. زندگی ما بدون بحث نبود اما در جر و بحث ها کوتاه امدم. در مباحث زندگی تنش داشتیم اما قدرت گذشت بالایی داشت. در مورد خانواده بخشش زیادی داشت. او مرا می بخشید. قصد انتقام نداشت. با وجود مشکلات اقتصادی زیاد اما هر دو شیفت ایثار می کرد. من هم اهل بخشش بودم و هم اهل تذکر.	گذشت داشتن / بخشش و ایثار / کوتاه آمدن / انتقام نگرفتن / داشتن بخشش			

جدول ۳. نمونه مصاحبه ها برای مقوله عوامل درون فردی

گویه (نمونه مصاحبه ها)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	مقوله مرکزی	درصد
گاهی فکر می کنم بدو بدو از سر کار میاد خونه که فقط با بچه ها بازی کنه این کار او خیلی برام جالبه به خودم می بالم. من ارزشمند بودم و در حل مسایل هم اندیشی داشتیم.	به خود بالیدن / پذیرش خود / خود ارزشمندی	خود	عوامل درون فردی	۷۶/۲۵
اگر بخواهم خودم را معرفی کنم باید به متعادل بودن خودم نیز اشاره کنم. آشپزی خوبی دارم و مردم از من تعریف می کنند.	/ معرفتی خود بصورت مثبت / تعریف از خود			
توی این چند سال وظیفه مادری و خانه داری رو بر هر کار دیگه ای ترجیح دادند و از او تشکر می کنم. فکر می کنم که انسان تلاشگری باشم و هر سختی رو برای خانوادم به جون میخرم. باید مراقب لحن زدنمون باشیم. مرد را در خونه باید مانند اسطوره ورزش بدانیم چون تکیه گاه خونه است.	نگرش مثبت / اسطوره منظور کردن / زوج / نیک اندیشی / قدر دانی کردن	نگرش مثبت		

جدول ۴. نمونه مصاحبه ها برای مقوله عوامل هیجانی

گویه (نمونه مصاحبه ها)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	مقوله مرکزی	درصد
در بیشتر مسایل خانوادگی ما احساس خوبی داشتیم. شوهرم خوشحال بود. بیشتر وقت لبخند می زند. با رضایت طرفین گردش و مسافرت داشتیم. بیشتر در مراسمات شادی ها شرکت کردیم. از با او بودن احساس خوبی داشتم. توجه او با لبخند و تبسم همراه بود. کمتر نق می زند.	لبخند زدن / تبسم کردن / شرکت در مجالس شادی / خوشحالی در رابطه / نق زدن	احساس شادمانی		۶۸
اصلا من سخت نمی گرفتم ولی خشم خود را نشان می دادم. از اول زندگی تا حالا خشک برخورد نمی کنیم ولی نگرانی خود را با او در میان می گذاشتم.	خشمگین شدن / بروز خشم / ابراز نگرانی / موقیت سنجی در ابراز خشم / تنفر داشتن از پنهان کاری /			
فکر کنم به موقع خشمگین می شدم. او هم بهم می ریخت ولی نگرانی داشت. نگران بودم و این نگرانی را با کنایه بهش می فهماندم. ما شریک زندگی هستیم مگه میشه خشمگین نشد. او بعضی مواقع خشم خود را نشان نمی داد. و من از نشان ندادن خشم			عوامل هیجانی	

متنفر بودم. آنگه نگرانی را به من می گفت بهتر بود.

زود رنج بود اما سریع کوتاه می آمد. نمیتوانست نگرانی خود را پنهان کند. در دعواهای خانواده حوصله خوبی داشت. بدون تنش نبودیم اما ادمی تحمل پذیر بود. طاقتش از تحمل من بیشتر بود. در مشکلات صبور بود. بعضی مواقع هیجانی عمل می کرد. در تنش های درون خانواده بر خود مسلط بود.

جدول ۵. نمونه مصاحبه ها برای مقوله عوامل شخصیتی

گویه (نمونه مصاحبه ها)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	مقوله مرکزی	درصد
شوهرم فردی اجتماعی است. همسرم در جامعه خوشرو و پر انرژی است. او دیگران را دوست دارد. اهل گفتگو است. خواستار جمع و جماعت است. همسرم فعال اجتماعی است. او به مهمانی ها علاقمند است. در بیشتر مهمانی ها شرکت می کند.	جامعه پذیر / دوست - دار دیگران / خواستار مهمانی ها، فعال و اهل گفتگو	برونگرایی	عوامل شخصیتی	۶۳
همسرم در برخورد بسیار با نزاکت بود. انسانی نوع دوست و قلبی نرم داشت. مشتاق کمک به دیگران بود. میل به روابط با دیگران داشت. از معاشرت لذت می برد. از من درخواست می کرد تا با او در جلسات شرکت کنم. شوهرم مشتاق کمک کردن به دیگران بود و در مورد دیگران نیز همین فکر را داشتند.	علاقه مند به برقراری ارتباط با دیگران / مشتاق کمک به دیگران / لذت بردن از معاشرت	معاشرتی بودن		
او در انجام کارها ادم سخت کوشی بود. انگیزه ای بالایی برای دست یابی به اهداف بالاتر داشت. مسولیت های خود را می پذیرفت و اجرا می کرد. اهل سهل انگاری و به تاخیر انداختن نبود. بیشتر اوقات مسولیت های من را هم عهده دار می شد. سخت کوش و بانگیزه و با استقامت کارها را انجام میداد. در کارها سازمان یافته عمل می کرد	استقامت در اجرا / مسولیت پذیری سخت کوشی / عدم اهمال کاری	مسولیت پذیری		

جدول ۶. نمونه مصاحبه ها برای مقوله های هوش اجتماعی

گویه (نمونه مصاحبه ها)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	مقوله مرکزی	درصد
------------------------	------------	------------	-------------	------

۶۶	پذیرش خود / پذیرش هوش اجتماعی	شناخت موقعیت ها / شناخت اجتماعی	بروز احساسات / احساسات خود	بعضی مواقع خودم را می پذیرم. آشنایی خوبی دارم. شوهرم می داند در چه موقع چه کاری انجام بده. انگار خودشناسی خوبی داره. شرایط را بررسی میکند و با احتیاط در موضوع بچه ها کار میکند. بیشتر دعوایا روی فرزندان است اما او بیشتر روی الگو پذیری تمرکز دارد. به موقع ناراحت میشه. ناراحتی خود را به جا بروز میده
	پذیرش دیگران / پذیرش دیگران	پاسخدهی مناسب / وشناخت	ارزشگذاری پاسخ / احساسات	وقتی به اونگاه میکنم اوهم پاسخ میده این برایم جالبه در رابطه با بچه ها احساسی برخورد می کند و به خوبی واکنش نشان میده. آنها را دوست دارد اما به احساسات آنان پاسخ می دهد. در رابطه زناشویی هم احساسات مرا درک می کند. به دیگران پاسخ مناسب و در خور و شان آنان می دهد.
	احتیاط کردن / تعادل رفتار	سنجیده حرکت / وشناخت	کردن / احساسات	در تنش های خانوادگی او از من محتاط تر است. در دعوای خانوادگی رفتارها را می سنجد. شوهرم احساسات بالایی دارد اما خودم مقداری مسلط هستم. از کوره در میروم اما او رفتاری معتدل تری دارد همین عامل کمک می کند تا من هم خودم را مدیریت کنم. سنگ صبور و زیرین آسیاب است. همسرم با ما خوب رفتار می کند. آرام و ریلکس. همیشه مسایل عرفی را در نظر دارد.

۱-۱ درک متقابل^۲: یکی از مقوله های فرعی در عوامل میان فردی درک متقابل است. اگر زوجین به درک متقابل توجه نمایند سازگاری آنان تسهیل می گردد. به عنوان مثال مصاحبه شونده کد ۶ گفت: یکی از مهمترین فاکتورهای سلامت خانواده درک طرف مقابل است.

۱-۲ انتقاد پذیری^۳: یکی دیگر از مقوله های فرعی در عوامل میان فردی انتقاد پذیری است. که اگر این مبحث در تعاملات زوجی رعایت گردد سازگاری زناشویی تحقق می یابد. به عنوان مثال مصاحبه شونده شماره ۸ گفت: با انتقاد پذیری مسایل را پیش می بردیم من اشکالات را می پذیرفتم.

همانطور که در جداول مشاهده می شود در نتیجه تحلیل مصاحبه های صورت گرفته با زوجین دارای سازگاری بالا در مرحله گذاری اولیه ۱۰۲ کد مقوله فرعی و در مرحله دوم ۱۵ مقوله اصلی و در نهایت ۵ مقوله مرکزی بدست آمده است.

۱- عوامل میان فردی^۱: یکی از مقوله های اصلی علل فردی در سازگاری زوجین که اکثریت افراد قریب به ۸۴ درصد به آن اشاره کردند عوامل میان فردی است. این مقوله اصلی از ۴ مقوله فرعی تشکیل شده است که به شرح زیر می باشد:

^۲ - Mutual understanding

^۳ - Criticism

^۱ - Interpersonal factors

۳- عوامل هیجانی^۶: یکی از مقوله‌های مهم در سازگاری و تعاملات زوجی عوامل هیجانی است که تعداد ۶۸ درصد از مصاحبه شوندگان به این مقوله اشاره داشتند و آن را در سازگاری زوجی مهم می‌دانند این مقوله اصلی شامل ۳ مقوله فرعی زیر است:

۳-۱ احساس شادمانی^۷: هرچه میزان شادمانی در تعاملات زوجی بیشتر باشد میزان سازگاری افزایش می‌یابد. به نحوی که مصاحبه شونده شماره ۱۲ گفت: در بیشتر مسایل خانوادگی ما احساس خوبی داشتیم. شوهرم خوشحال بود. بیشتر وقت لبخند می‌زند.

۳-۲ ابراز خشم و نگرانی^۸: ابراز به موقع خشم و نگرانی در میان زوجین می‌تواند یکی از فاکتورهای تسهیل کننده سازگاری زناشویی به حساب آید. به نحویکه مصاحبه شونده شماره ۱ گفت: او بعضی مواقع خشم خود را نشان نمی‌داد. و من از نشان ندادن خشم متفر بودم. اگر نگرانی را به من می‌گفت و بیان می‌کرد بهتر بود.

۳-۳ تاب آوری^۹: تاب آوری و داشتن تحمل و حوصله یکی از معیارهای مهم در سازگاری زناشویی است. مصاحبه شونده شماره ۲ در این مورد گفت: در دعوای خانوادگی حوصله خوبی داشت. بدون تنش نبودیم اما آدمی تحمل پذیر بود.

۴- عوامل شخصیتی^{۱۰}: یکی از مقوله‌های اصلی فردی در سازگاری زوجی عوامل شخصیتی است. به نحوی که تعداد ۶۳ درصد از مصاحبه شوندگان به این مقوله اصلی اشاره کردند و معتقدند که عوامل شخصیتی در سازگاری زناشویی دخالتن دارد. این مقوله اصلی شامل ۳ مقوله فرعی زیر است:

۱-۳ رضایت جنسی^۱: یکی دیگر از مقوله‌های فرعی در عوامل میان فردی رضایت جنسی است. به نظر می‌رسد اگر رضایت جنسی بین زوجین وجود داشته باشد سازگاری زناشویی افزایش می‌یابد. در این مورد مصاحبه شونده شماره ۲ گفت: هر زمانی که اراده می‌کردیم و شرایط فراهم بود رابطه جنسی داشتیم برای شوهرم در این زمینه هیچ کم نگذاشتم.

۱-۴ بخشش و ایثار^۲: یکی دیگر از مقوله‌ها در عوامل میان فردی بخشش و ایثار است به نحوی که اگر این بخشش و گذشت اتفاق بیفتد سازگاری میسر خواهد شد. در این مورد مصاحبه شونده شماره ۱۳ گفت: با وجود مشکلات اقتصادی زیاد اما هر دو شیفت ایثار می‌کرد. من هم اهل بخشش بودم و هم اهل تذکر.

۲- عوامل درون فردی^۳: یکی از مقوله‌های اصلی در سازگاری زوجین عوامل درون فردی است که قریب به ۷۶ درصد از مصاحبه شوندگان بر آن تاکید داشتند. این مقوله اصلی از ۲ مقوله فرعی زیر تشکیل شده است:

۲-۱ خود ارزشمندی^۴: یکی از مقوله‌های فرعی درون فردی میزان خود ارزشمندی زوجین است. احساس خود ارزشمندی باعث تقویت رفتار سازشی و تعاملات بیشتر زناشویی می‌شود در این مورد مصاحبه شونده شماره ۱ گفت: آشپزی خوبی دارم و مردم از من تعریف می‌کنند.

۲-۲ نگرش مثبت نسبت به دیگران^۵: یک از مقوله‌های فرعی عوامل درون فردی نگرش مثبت نسبت به پذیرش دیگران است که در تعاملات زوجی نقش مهمی دارد در این خصوص مصاحبه شونده شماره ۹ گفت: در نیازها جنسی هم برای شوهرم هیچ کم نمی‌گذارم.

6 - Emotional factors

7 - Feeling happy

8 - Expressing anger and worry

9 - Resilience

10 - Personality factors

1 - sexual satisfaction

2 - Forgiveness and self-sacrifice

3 - Intrapersonal factors

4 - Self-worth

5 - Positive attitude towards others

۲-۵ پذیرش و شناخت احساسات دیگران^۶: یکی از مقوله‌های فرعی موثر بر سازگاری زناشویی پذیرش و شناخت احساسات دیگران است که باعث افزایش زمینه سازگاری می‌شود مصاحبه شونده شماره ۱ گفت: وقتی به اونگاه می‌کنم اوهم پاسخ می‌دهد این برایم جالبه در رابطه با بچه‌ها احساسی برخورد می‌کند و به خوبی واکنش نشان می‌دهد.

۳-۵ تعادل رفتاری^۷: یکی دیگر از مقوله‌های فرعی موثر در سازگاری زوجی داشتن تعادل رفتاری است. که رعایت این این مقوله می‌تواند به فرآیند سازگاری کمک کند. مصاحبه شونده شماره ۱۵ گفت: از کوره در می‌رود اما او رفتاری معتدل تری دارد همین عامل کمک می‌کند تا من هم خودم را مدیریت کنم. می‌توان خلاصه مقوله‌های فرعی، اصلی، و مرکزی عوامل فردی سازگاری زناشویی را به طور خلاصه در شکل زیر نشان داد:

۱-۴ برونگرایی^۱: برون گرایی در زندگی زناشویی سبب دوام و تداوم سازگاری در تعاملات زوجی می‌شود. مصاحبه شونده شماره ۶ گفت: شوهرم فردی اجتماعی است. در جامعه خوشرو و پر انرژی است.

۲-۴ مسولیت پذیری^۲: یکی از مقوله‌های تاثیر گذار در سازگاری زوجین مسولیت پذیری است. در این خصوص مصاحبه شونده شماره ۱۱ گفت: اودر انجام کارها ادم سخت کوشی بود. انگیزه ای بالایی برای دست یابی به اهداف بالاتر داشت. مسولیت‌های خود را می‌پذیرفت و اجرا می‌کرد.

۳-۴ معاشرتی بودن^۳: از مقوله‌های اثر گذار در سازگاری زناشویی معاشرتی بودن زوجین است به طوری که معاشرتی بودن سبب تداوم سازگاری و احساس خوشبینی در زوجین را بوجود می‌آورد. در این زمینه مصاحبه شونده شماره ۱۴ گفت: شوهرم از معاشرت لذت می‌برد. از من درخواست می‌کرد تا با او در جلسات و مراسمات شرکت کنم.

۵- هوش اجتماعی^۴: یکی از مقوله‌های اصلی سازگاری زوجین هوش اجتماعی است. از بین مصاحبه شونده‌گان ۶۶ درصد به این مقوله مهم و اصلی اشاره کردند. این مقوله اصلی شامل مقوله‌های فرعی زیر است:

۱-۵ پذیرش و شناخت احساسات خود^۵: یک از مقوله‌های فرعی در سازگاری زوجین پذیرش و شناخت احساسات خود است که می‌تواند در تداوم و تسهیل فرآیند سازگاری زوجی موثر باشد در این خصوص مصاحبه شونده شماره ۳ گفت: بعضی مواقع خودم را می‌پذیرم و آشپزی خوبی دارم.

¹ - Extraversion

² - Responsibility

³ - Sociability

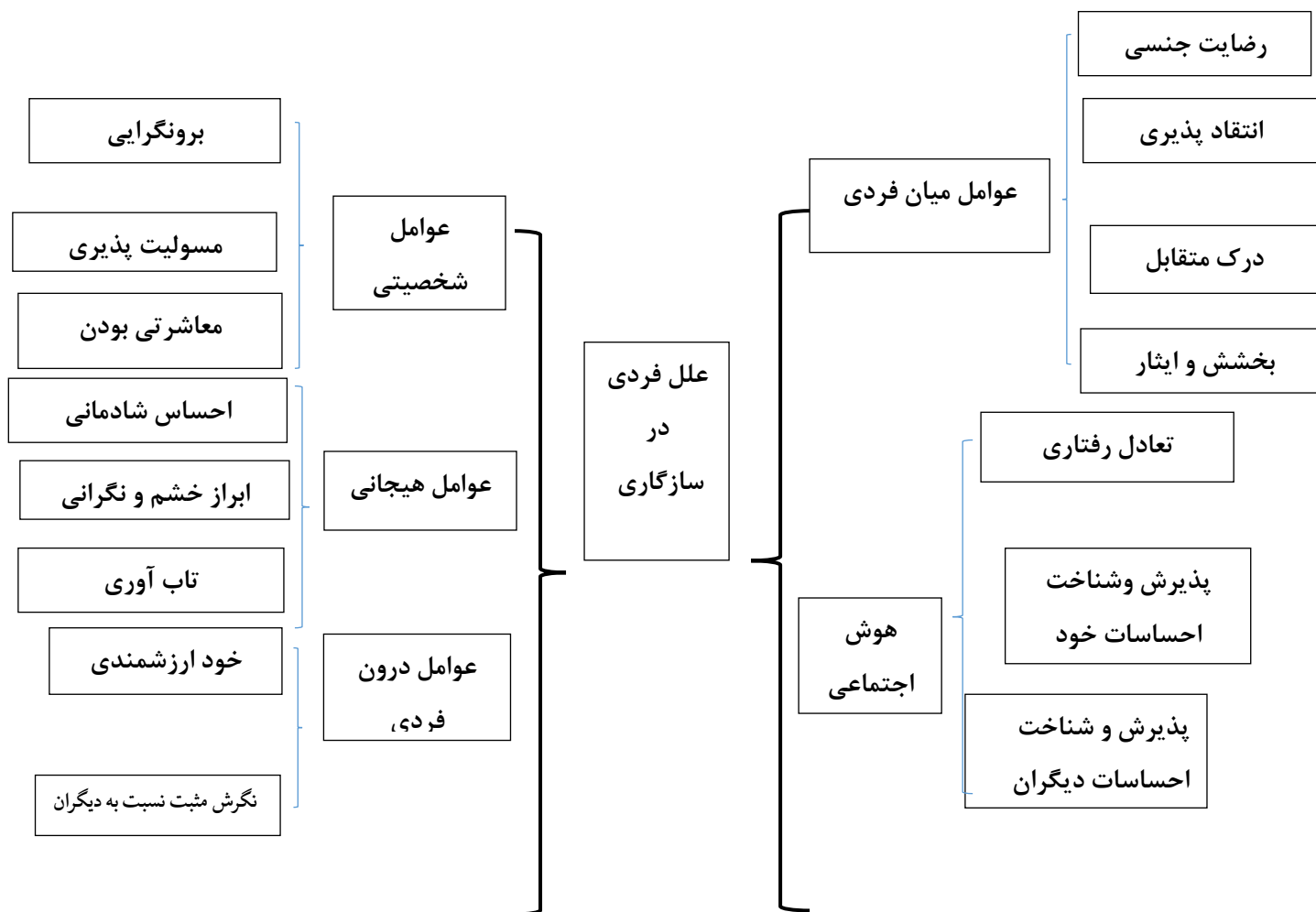
⁴ - Social intelligence

⁵ - Accepting and recognizing one's own feelings

⁶ - Accepting and recognizing the feelings of others

⁷ - Behavioral balance

شکل ۱

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی علل فردی بر سازگاری زناشویی صورت گرفت. بدین منظور زوجینی که میزان سازگاری زناشویی آنان بالا بود با استفاده از روش کیفی مورد بررسی قرار گرفتند. بر اساس یافته‌های پژوهش پنج مقوله اصلی بدست آمد که شامل: عوامل میان فردی، درون فردی، هیجانی، شخصیتی، هوش اجتماعی می‌باشند، طی مصاحبه‌های انجام شده هنگامی که زوجین در پاسخ به سوالات هدفمند (از زندگی خود تعریف کنید... علل فردی ماندگاری در زندگی و سازگاری زناشویی را در چه

می‌دانید... و...) به توصیف زندگی خود می‌پرداختند به علل و عوامل سازگاری زناشویی اشاره می‌کردند. همانطوری که در شکل شماره ۱ مشاهده می‌شود هنگامی سازگاری زناشویی در تعاملات زوجی افزایش می‌یابد که زوجین بتوانند از عوامل میان فردی به خوبی استفاده کنند. در عوامل میان فردی رضایت جنسی سبب می‌شود انسجام خانواده بیشتر شده و سازگاری زناشویی افزایش یابد (سومالی، ۱۳۹۹). سازگاری زناشویی و رضایت از زندگی به صورت دوسویه بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و

توانایی پیش بینی جنسی را دارند بنابراین، می توان به این نتیجه رسید که برای افزایش رضایت جنسی و سازگاری زناشویی، سبک دلبستگی ایمن و انسجام خانواده باید در نظر گرفته شود (بشارت و رفیع زاده، ۱۳۹۹). افزایش خودانگاره مثبت از پذیرش جنسیت با افزایش کیفیت زندگی جنسی، سازگاری زناشویی رابطه مثبت و معنا دار دارد (هارشه، ۱۳۹۹). واقعیت های بوم شناختی، روابط بین فرهنگی، در عوامل میان فردی بر متغیر صمیمت اثر بخشی دارد (مکنی و ایکسنوگ، ۲۰۲۱). اشتراک علایق در زوجین پیش بین کننده خوبی برای سازگاری آنان و ثبات رابطه در خانواده است (مایرند و همکاران، ۲۰۲۱) آموزش مهارت های ارتباطی به عنوان یک عامل مداخله کننده برای بهبود کیفیت زندگی عمل می کند (صافی نیا و همکاران، ۱۳۹۹). بین بخشش و کیفیت زناشویی رابطه وجود دارد از خود گذشتگی در زنان بیشتر از مردان مشاهده شده است (فینچام و بیچ، ۲۰۰۷). روابط با کیفیت پایین بر سلامت روانی و جسمی افراد تأثیر می گذارد (احمدی و همکاران، ۱۳۹۸). مشکلات جنسی به ارزیابی رابطه زوجین گره خورده است افرادی که مشکلات جنسی دارند بیشتر شریک خود را سرزنش می کنند (بیوتو و همکاران، ۲۰۲۱). عدم درک متقابل زوجین تضعیف سازگاری و پایداری خانواده خواهد شد (حسین و ندیم، ۱۴۰۰).

در خصوص مقوله و عوامل درون فردی عامل خود ارزشمندی درون فردی، بین خودارزشمندی و سبک های ارتباطی و سازگاری زناشویی رابطه وجود دارد (محمدی و عارفی، ۱۳۹۵). خود انتقادی زوجین از معیارهای مهم نارضایتی زناشویی بوده و سبب ایجاد سبک دفاعی ناپخته می شود فرازی و همکاران (۱۳۹۹). بین خودکنترلی به عنوان

این جهت گیری عمدتاً از سازگاری زناشویی به سمت رضایت از زندگی در زنان مشاهده شده است (بی و همکاران، ۲۰۱۳). سازگاری یک فرایند دوسویه است. ارتباط مؤثر تنها مهارت لازم برای دوام ازدواج شناخته شده است (رئوس و همکاران، ۲۰۱۰). همچنان که (بالی و همکاران، ۲۰۱۰) معتقدند که سازگاری الگوهای تعاملی زوجین دستیابی به حداکثر رضایت زناشویی را امکان پذیر می کند و رضایت و توافق مهارت ارتباط سالم را یک اصل می داند. (برادباری و همکاران، ۲۰۰۰) عوامل موثر بر سازگاری را شناسایی کرده است که به همسانی در مهارت ارتباط اشاره می کند. لورنز بالانکو و کورتینا^۴ (۲۰۱۳) علل واقعی گوشه گیری و افسردگی را در خانواده مشکلات ارتباطی می داند. نیولون^۵ (۲۰۰۰) حل مسایل خانواده را وابسته به رفتارهای تعاملی سازنده می داند. پژوهش بودون و همکاران^۶ (۲۰۱۰) نشان داد که معیارهای ارتباطی افراد در مجموع ۲۵٪ از واریانس سازگاری زناشویی را پیش بینی می کند. رابطه زناشویی به عنوان یک عامل مثبت و غنی کننده زندگی محسوب می شود و پیش بینی کننده خوبی برای سازگاری است (یازارو تولن^۷، ۲۰۲۱). بخشش خود مستلزم چارچوب بندی مجدد شناختی دیدگاه های فرد نسبت به خود است که این فرآیند در بهزیستی خانواده نقش دارد (هسیو^۸، ۲۰۲۱). همبستگی مثبت و معناداری بین نمرات سبک سازنده تعاملی و سازگاری زناشویی وجود دارد. (محمدی و عارفی، ۱۳۹۵) پژوهش ها نشان داد است که انسجام خانواده و متغیرهای سبک دلبستگی ایمن

¹ - Ruas, M. Rodríguez-González, M., Lampis, J., Murdock, N. L., Schweer-Collins, M. L., & Lyons, E. R.

² - Bali, A., Dhingra, R., & Baru, A.

³ - Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R.

⁴ - Lorenzo-Blanco, E. I., & Cortina, L. M.

⁵ - Niolon, R.

⁶ - Boden, J. S., Fischer, J. L., & Niehuis, S.

⁷ - Yazar, R., & Tolan, Ö.

⁸ - Hsu, H. P.

⁹ - McKenzie, J., & Xiong, K. C.

¹⁰ - Mayrand, K., Sabourin, S., & Savard, C.

¹¹ - Fincham, F., & Beach, S. R.

¹² - Bhutto, Z. H., Zadeh, Z. F., Shahab, A., & Rowland, D. L.

دریافتند که عوامل شخصیتی پیش بینی کننده‌های خوبی برای سازگاری زناشویی هستند. در ابعاد شخصیت بعد برون گرایی پیش بین کننده خوبی برای سازگاری زناشویی است. ویژگی‌های شخصیتی روان رنجور پیش بینی کننده خوبی برای ناسازگاری زناشویی است (بولماز، ۲۰۲۱). در میان ابعاد شخصیت بعد مسولیت پذیری با سازگاری زناشویی رابطه دارد. (بوکایی و همکاران، ۱۴۰۰). عوامل شخصیتی سبب انسجام و همزیستی یکپارچه در میان اعضا خانواده خواهد شد (سانی، ۲۰۲۰). از بین عوامل شخصیتی عوامل اجتماعی شدن، روان رنجوری و پیشرفت بر سازگاری زناشویی زن و شوهر تأثیر دارند. عوامل برون گرایی و گشودگی زوجین سازگاری زوج‌ها را برمی‌انگیزد. (کاستاو موسمن، ۲۰۲۱). بین سازگاری زناشویی، ویژگی‌های شخصیتی و علائم یائسگی همبستگی منفی معنادار وجود دارد (بولماز، ۲۰۲۱). از بین ویژگی‌های شخصیتی، برون‌گرایی پیش بینی کننده خوبی برای سازگاری زناشویی است (حسینی و همکاران، ۱۳۹۴). عوامل شخصیتی سبب انسجام و یکپارچه شدن همزیستی می‌شود (سانی، ۲۰۲۰). روابط بین فردی، انعطاف‌پذیری، مسئولیت‌پذیری، همدلی ابراز وجود رابطه معناداری با نمره عملکرد جنسی در روابط زوجین دارد (بوکایی و همکاران، ۱۴۰۰).

در خصوص مقوله هوش اجتماعی، هوش اجتماعی مهارت حل مساله را تسهیل می‌کند و همچنین سبب افزایش سازگاری زناشویی می‌شود. (آتیا و همکاران، ۲۰۲۱). هوش معنوی با سازگاری زناشویی ارتباط مثبت و معنادار دارد و همچنین سبب افزایش تعهد در رابطه زناشویی می‌شود (سومالی و همکاران، ۱۳۹۹). هوش سبب انسجام رابطه زناشویی و رضایت جنسی می‌شود و فرآیند سازگاری

متغیر میانجی و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد (جاردوی و همکاران، ۱۴۰۰). خود تخریبی پیش بین کننده خوبی برای شکست‌های عشقی و از عوامل مخرب روابط زناشویی است (پیل و کالتابیانو، ۲۰۲۱). باورها، نگرش‌ها، رفتارها، عزت نفس و الگوهای تعامل بر کیفیت زندگی تأثیر می‌گذارند. این اثرات به صورت مثبت و منفی رخ می‌دهند (احمدی و همکاران، ۱۳۹۸). بخشش خود مستلزم چارچوب‌بندی مجدد شناختی دیدگاه‌های فرد نسبت به خود است که این فرآیند در بهزیستی خانواده نقش دارد (هسیو، ۲۰۲۱).

در خصوص مقوله و عوامل هیجانی پژوهش‌ها نشان می‌دهند که بین تاب آوری، خودکنترلی به‌عنوان متغیر میانجی و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد (جاردوی و همکاران، ۱۴۰۰). متغیرهای هوش هیجانی، سازگاری زناشویی و خودافشایی جنسی می‌تواند ثبات ازدواج را پیش‌بینی کنند (فایز صابری، ۱۳۹۸). علاقه و صمیمیت با جنسیت رابطه دارد و سازگاری زناشویی را پیش بینی می‌کند (کردووا و همکاران، ۲۰۰۵). مهارت هیجانی تأثیر مستقیم و غیرمستقیم بر سازگاری زناشویی دارد (فکتور صمیمیت بر رضایت زناشویی نقش عمده ای دارد) (رجبی و همکاران، ۱۳۹۵). صمیمیت بر سازگاری زناشویی موثر است (ترکش دوزان و همکاران، ۱۳۹۹).

در خصوص عوامل شخصیتی و اثربخشی آن در سازگاری زناشویی، قوی‌ترین متغیرهایی که سازگاری زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند متغیرهای شخصیت هستند. عوامل شخصیتی مانند برون‌گرایی، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی و گشودگی از معیارهای مهم سازگاری زناشویی به حساب می‌آیند روان رنجوری از نظر ویژگی‌های شخصیتی، باعث تعارض منفی و کناره‌گیری می‌شود (تالون و کلیک، ۲۰۲۱). حسینی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی

5 - Yilmaz, F. A., & Avci, D.

6 - SANNI, O.

7 - Costa, C. B. D., & Mosmann, C. P.

8 - Atia, M. M., Eman, A. S., Abdelmalek

Hussein, A., Ahmed, A. M., Alqersh, D. L. A., & Radwan, H. A.

1 - Peel, R., & Caltabiano, N.

2 - Hsu, H. P.

3 - Cordova, J. V., Gee, C. B., & Warren, L. Z.

4 - Tolan, Ö. Ç., & KILIÇ, M.

زناشویی را فراهم می‌کند (جوشی و تینگجام، ۲۰۰۹). انسجام و سازگاری زناشویی با مقیاس‌های کلی و خرده مقیاس‌های هوش هیجانی مرتبط بوده و فرآیند سازگاری زناشویی را افزایش می‌دهند. در بررسی‌های به عمل آمده مجموع ۰/۹۳ واریانس مربوط به سازگاری زناشویی با متغیرهای حمایت اجتماعی تبیین می‌شود و حمایت اجتماعی تأثیر مثبتی بر سازگاری زناشویی دارد (جارودی و همکاران، ۱۴۰۰). هوش اجتماعی می‌تواند نقش کاتالیزوری در تعاملات داشته باشد (این، ۲۰۲۲).

خانواده اساس و شالوده زندگی فردی و اجتماعی است و هسته اصلی خانواده، زن و شوهر هستند. بنا بر این تمرکز بر سازگاری زناشویی و اثر بخشی عوامل فردی در تعاملات زوج‌ها کمک فراوانی به بقا و دوام خانواده خواهد کرد. بر همین اساس هر ساله توجه بسیاری از پژوهشگران نسبت به موضوع پژوهش‌های خانواده بیشتر می‌شود. دلایل زیادی برای گسترش این تحقیقات وجود دارد. از جمله اینکه سازگاری زناشویی به دوام و بقا خانواده کمک می‌کند و ناسازگاری زناشویی یکی از دلایل طلاق در خانواده محسوب می‌شود. بنا بر این اگر مولفه‌های اصلی متغیر سازگاری زناشویی شناسایی شود با شناخت بهتر این مولفه‌ها زمینه را برای رضایت و کامیابی زوجین و فرزندانشان فراهم می‌سازد. بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش، عوامل فردی در سازگاری زناشویی و تعاملات زوجی به مقوله‌های اصلی و فرعی وابسته است و این مقوله‌ها به عنوان عامل بوجود آورنده و تداوم دهنده عمل می‌کنند. عوامل فردی موثر بر سازگاری بیشتر تابع عوامل میان فردی، درون فردی، هیجانی، شخصیتی و هوش اجتماعی است. به نظر می‌رسد متغیر سازگاری در طول زندگی ایجاد می‌شود بنابراین زوجین قبل از ازدواج باید مهارت‌های لازم را در خصوص عوامل میان فردی و درون فردی آموزش ببینند. از مشاوره‌های قبل از ازدواج استفاده نمایند. زوجین

باید عوامل هیجانی، شخصیتی و هوش اجتماعی را بشناسند و در مسیر زندگی از آنان استفاده نمایند تا بتوانند سازگاری زناشویی بهتری را تجربه کنند. این مطالعه کیفی با محدودیت‌هایی روبرو بود که از آن جمله می‌توان به احتیاط در تعمیم پذیری نتایج که از محدودیت‌های همه پژوهش‌های کیفی است اشاره کرد و با توجه به شروع و شیوع بیماری کرونایی مصاحبه‌ها هم محدودیت‌هایی داشتند و تعدادی از زوجین در این پژوهش شرکت کردند. از دیگر محدودیت‌های این پژوهش آن است که فقط زوجینی بالای ۷ سال زندگی مشترک مورد بررسی قرار گرفتند و زوجین زیر ۷ سال را شامل نمی‌شود. بنابراین جا دارد پژوهشگران در آینده بطور گسترده تر به مطالعه این متغیر مهم زوجی پردازند.

تشکر و قدردانی

از خانواده‌های عزیز که در ایام کرونا زمینه مناسبی برای مصاحبه‌ها را فراهم کردند صمیمانه سپاسگزار می‌شود.

تضاد منافع

در انجام مطالعه حاضر، نویسندگان هیچگونه تضاد منافی نداشته‌اند.

¹ - Joshi, S., & Thingujam, N. S.

² - Inan, I.

References

- Ahmadi, L., Panaghi, L., Sadeghi, M. S., & Zamani Zarchi, M. S. (2020). The Mediating Role of Personality Factors in The Relationship between Family of Origin Health Status and Marital Adjustment. *Journal of Research and Health*, 10(4), 239-248.
- Ahmadi, L., Panaghi, L., Sadeghi, M. S., & Zamani Zarchi, M. S. (2020). The Mediating Role of Personality Factors in The Relationship between Family of Origin Health Status and Marital Adjustment. *Journal of Research and Health*, 10(4), 239-248
- Aksan, N., Kısac, B., Aydın, M., & Demirbukan, S. (2009). Symbolic interaction
- Atia, M. M., Eman, A. S., Abdelmalek Hussein, A., Ahmed, A. M., Alqersh, D. L. A., & Radwan, H. A. (2021). Effectiveness of Emotional Intelligence Skills Training on Problem-Solving and Marital Adjustment Skills among Early Married Women. *SYLWAN*, 165(5).
- Bali, A., Dhingra, R., & Baru, A. (2010). Marital adjustment of childless couples. *Journal of Social Sciences*, 24(1), 73-76.
- Be, D., Whisman, M. A., & Uebelacker, L. A. (2013). Prospective associations between marital adjustment and life satisfaction. *Personal Relationships*, 20(4), 728-739.
- Besharat, M. A., & Rafiezadeh, B. (2021). Prediction of sexual satisfaction and marital adjustment levels according to job variables, commitment, intimacy, and sexual knowledge and attitude. *Journal of family psychology*, 3(1), 31-46.
- Bhutto, Z. H., Zadeh, Z. F., Shahab, A., & Rowland, D. L. (2021). Attribution patterns related to positive and negative sexual experiences in married Pakistani women with differing levels of orgasmic difficulty. *Women & Health*, 61(2), 178-188.
- Boden, J. S., Fischer, J. L., & Niehuis, S. (2010). Predicting marital adjustment from young adults' initial levels and changes in emotional intimacy over time: A 25-year longitudinal study. *Journal of Adult Development*, 17 (3), 121-134.
- Bokaie, M., Ahmadi, Z., Reisi, M., & Asadi, L. (2022). The relationship between sexual function and emotional intelligence and its components based on fertility status in women referring to health centers in Yazd. *Journal of Education and Health Promotion*, 11(1), 36.
- Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of marriage and family*, 62(4), 964-980.
- Cordova, J. V., Gee, C. B., & Warren, L. Z. (2005). Emotional skillfulness in marriage: Intimacy as a mediator of the relationship between emotional skillfulness and marital satisfaction. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(2), 218-235.
- Costa, C. B. D., & Mosmann, C. P. (2021). Personality traits and marital adjustment: Interaction between intra and interpersonal aspects. *Paidéia (Ribeirão Preto)*, 31
- Etemadi, O., Bahrami, F., & Shahsiah, M. (2012). The effect of brief solution-focused couple therapy approach on couples' marital adjustment in men and women prone to divorce in 2010-2011 in Isfahan. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 14(55), 9-190.
- Farazi, Z., Namani, E., Nejat, H., & Safarian, M. (2021). Investigating the effectiveness of combining contextual and structural family therapies in self-criticism and defense styles of couples with marital dissatisfaction. *Current Psychology*, 1-11.
- Fayyaz Saberi, M. H., Toozandehjani, H., Samari, A. A., & Nejat, H. (2020). Predicting marriage stability based on marital adjustment and sexual self-disclosure by the mediating role of emotional intelligence. *Research in Clinical Psychology and Counseling*, 9(2), 56-70.
- Fincham, F., & Beach, S. R. (2007). Forgiveness and marital quality: Precursor or consequence in well-established relationships?. *The Journal of Positive Psychology*, 2(4), 260-268.
- Gaal, F. (2005). The role of differentiation of self and anxiety in predicting marital adjustment following the death of an adult, married- hild biological parent. Unpublished doctoral dissertation, Faculty of the graduate school of psychology, Seton Hall University, Los Angeles, Califolia.
- Ganong, L., & Coleman, M. (2014). Qualitative research on family relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 31(4), 451-459.
- Gili Shahnaz, Hashemian., Kianoosh, Pak Daman., & Vabolmaali, Khadijeh (2013) Conference: National Congress of Child and Adolescent Psychology, 10 (2): 25-5.] in Persian [
- Gozuyesil, E., Aslan, K. U., Atik, D., & Tar, E. (2021). Evaluation of the marital adjustment and sexual functions in individuals with visual disability. *Nigerian Journal of Clinical Practice*, 24(11), 1728.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1985). Competing paradigms in qualitative research. *Handbook of qualitative research*, 2(163-194), 105.

- Harahsheh, S. (2021). The Marital Compatibility of Married Students in Jordan's Private Universities Located in the Northern Region, and Its Relation to Some Variables. *Asian Social Science*, 17(1).
- Hosseini, S., Farahani, M. N., & Rashidi, B. (2014). The role of infertility stress, coping styles, personality trait and social support in marital adjustment of infertile women.
- Hsu, H. P. (2021). The Psychological Meaning of Self-Forgiveness in a Collectivist Context and the Measure Development. *Psychology Research and Behavior Management*, 14, 2059.
- Husain, W., & Nadeem, A. (2022). Measurement of Marital Readiness to Avoid Possible Divorce. *Journal of Divorce & Remarriage*, 1-15.
- Inan, I. (2022). Exploring the Social Intelligence Impact on Job Engagement: A Research Study on Generation X Women Entrepreneurs at TR62 Region. In *Eastern Perspectives on Women's Roles and Advancement in Business* (pp. 176-204).
- Jardavi, H. I., Jajarmi, M., & Akbari, H. (2020). The effect of social support on marital adjustment in hospital staff: The mediating role of self-control and resilience. *Social Determinants of Health*, 8, 1-10.
- Joshi, S., & Thingujam, N. S. (2009). Perceived emotional intelligence and marital adjustment: Examining the mediating role of personality and social desirability. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 35(1), 79-86.
- Locke, H. J., & Wallace, K. M. (1959). Short marital-adjustment and prediction tests: Their reliability and validity. *Marriage and family living*, 21(3), 251-255.
- Lorenzo-Blanco, E. I., & Cortina, L. M. (2013). Towards an integrated understanding of Latino/a acculturation, depression, and smoking: A gendered analysis. *Journal of Latina/o Psychology*, 1(1), 3.
- Madathil, J., & Benshoff, J. M. (2008). Importance of marital characteristics and marital satisfaction: A comparison of Asian Indians in arranged marriages and Americans in marriages of choice. *The Family Journal*, 16(3), 222-230.
- Mayrand, K., Sabourin, S., & Savard, C. (2021). Vocational Personality in Romantic Relationships: How Vocational Similarity Contributes to Couple Functioning. *Contemporary Family Therapy*, 1-14.
- McKenzie, J., & Xiong, K. C. (2021). Fated for foreigners: Ecological realities shape perspectives of transnational marriage in northern Thailand. *International Journal of Intercultural Relations*, 82, 121-134.
- MEHRABIZADEH, H. M., ALI, A. D. M., Najarian, B., Shokrkon, H., & SHEHNI, Y. M. (2006). Identification and comparison of gender types of employed women and their spouses on mental health, marital satisfaction and emotional intelligence.
- Mohammadi, P., & Arefi, M. (2016). *The Relationship between Self-Worth and Communication Styles and Marital Adjustment in Women*.
- Mondol, J. (2014). *Marital Adjustment: Extension of psychophysical well-being*. India: LAP Lambert Academic Publishing.
- Namdarpour Fahimeh., Fatehizadeh, Maryam., Bahrami, Fatemeh& Mohammadi Fesharaki, Rahmatollah. (1397). *The consequences of rumination in women with Marital Conflicts*. PhD Thesis, Family Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan] in Persian [
- Namvaran Germi, K., Moradi, A., Farzad, V., & Zahrakar, K. (2017). Identifying the dimensions of marital adjustment in Iranian couples: a qualitative study. *Journal of Health and Care*, 19(3), 182-194.
- Niolon, R. (2000). Domestic violence in gay and lesbian couples. *Causes of domestic*.
- Ospina, S., Dodge, J., Godsoe, B., Minieri, J., Reza, S., & Schall, E. (2004). From consent to mutual inquiry: Balancing democracy and authority in action research. *Action research*, 2(1), 47-69.
- Peel, R., & Caltabiano, N. (2021). Why do we sabotage love? a thematic analysis of lived experiences of relationship breakdown and maintenance. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 20(2), 99-131.
- Personality Science*, 13(1), 220-232.
- Pietromonaco, P. R., Overall, N. C., & Powers, S. I. (2022). Depressive Symptoms, External Stress, and Marital Adjustment: The Buffering Effect of Partner's Responsive Behavior. *Social Psychological and*
- Rajabi, G., Hayatbakhsh, L., & Taghipour, M. (2017). Structural model of the relationship between emotional skillfulness, intimacy, marital adjustment and satisfaction. *Family Counseling and Psychotherapy*, 5(1), 68-92.
- Rose Monica, V. R. (2019). *Depression, Anxiety and Quality of Life in Patients with Psoriasis: A Cross Sectional Study* (Doctoral dissertation, Madras Medical College, Chennai).
- Ruas, M.Rodríguez-González, M., Lampis, J., Murdock, N. L., Schweer-Collins, M. L., & Lyons, E. R. (2010). Couple adjustment and differentiation of self in the United States, Italy, and Spain: A cross-cultural study. *Family process*, 59(4), 1552-1568
- Safinia, G., Ebrahimi Moghadam, H., & Abolmaali, K. (2021). Effect of Transactional Analysis Training on Communication Skills and Attribution Beliefs of Incompatible Women. *Women's Health Bulletin*, 8(3).

- SANNI, O. (2020). PROPOSING A CONSTRUCTIVIST APPROACH TO RESOLVING TRADE CONFLICTS UNDER THE AFRICAN CONTINEN
- Smith, T. W., Traupman, E. K., Uchino, B. N., & Berg, C. A. (2010). Interpersonal circumplex descriptions of psychosocial risk factors for physical illness: Application to hostility, neuroticism, and marital adjustment. *Journal of personality*, 78(3), 1011-1036.
- Soumali, H., Amiri, H., Kakaberaei, K., & Arefi, M. (2021). Predicting the levels of sexual satisfaction and marital adjustment based on the spiritual intelligence and marital commitment in couples referring to counseling centers in Kermanshah. *Razi Journal of Medical Sciences*, 28(5), 1-10.
- Suleimaniyan, A., Nawabi Nejad Sh., & Farzad W.(2005). Determining the effectiveness of systematic group motivational counseling (SMC) on reducing marital turmoil.
- TAL FREE TRADE AREA AGREEMENT (AfCFTA): A CROSS-JURISDICTIONAL ANALYSIS (Doctoral dissertation).
- Tarkeshdooz, Z. S., Jenaabadi, H., & Kord Tamini, B. (2021). The Effectiveness of Gottman Couple Therapy on Intimacy and Marital Adjustment of Couples with Marital Problems. *Razavi International Journal of Medicine*, 9(3), 44-49.
- theory. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 902-904.
- Tolan, Ö. Ç., & KILIÇ, M. (2021). Prediction of Marital Adjustment in the Context of Personality Traits, Relationship Beliefs and Conflict Resolution Styles (Sample of Diyarbakır). *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(40), 1-1.
- Weiser, D. A., & Niehuis, S. (2000). Relationship initiation and early dating. *Family Relations*, 59, F3-F.
- Yazar, R., & Tolan, Ö. (2021). Cognitive-Behavioral Approach in Marital Therapy. *Psikiyatride Guncel Yaklasimler*, 13(1), 1-22.
- Yilmaz, F. A., & Avci, D. (2021). The relationship between personality traits, menopausal symptoms and marital adjustment. *Health Care for Women International*, 1-16.
- Yüksekol, Ö. D., Baltacı, N., Yilmaz, A. N., & Ulucan, M. (2021). Perception of genital self-image, sexual quality of life and marital adjustment in infertile women. *Sexual and Relationship Therapy*, 1-14.

Original Article

Qualitative Study of Individual Effective Factors in Marital Adjustment of Couples in Yasuj

Received: 28/11/2021 - Accepted: 26/03/2022

Ali Rozyan¹
Fahimeh Namdarpour^{2*}
Fatemeh javadzadeh³

¹ Ph.D. Student of Counseling, College of Humanities, Khomeinishahr Branch/ Isfahan, Islamic Azad University, Khomeinishahr, Isfahan, Iran

² Department of Counseling, Khomeinishahr Branch, Islamic Azad University, Khomeinishahr/ Isfahan, Iran

³ Assistant Professor, Department of Counseling, Khomeinishahr Branch, Islamic Azad University, Khomeinishahr/ Isfahan, Iran

Email: namdarpour@iaukhsh.ac.ir

Abstract

Introduction: Marital adjustment is one of the most important factors in determining the stability and durability of marital relationship. Therefore, this study was conducted to investigate individual factors in marital adjustment.

Materials and Methods: This research was conducted qualitatively using thematic analysis method. The sampling was purposeful and saturated and the data were obtained from 16 married couples who had been married for at least 7 years. Semi-structured interview method was used to collect data.

Results: To analyze the data MAXQDR 2018 software has been used. After analyzing the content of the data, five main categories were obtained, which are: interpersonal factors (sexual satisfaction, mutual understanding, criticism, forgiveness and self-sacrifice) in order of importance. Intrapersonal factors (self-worth, positive attitude towards others). Emotional factors (feeling happy, expressing anger and worry, resilience). Personality factors (extraversion, responsibility, sociability). Social intelligence (accepting and recognizing one's feelings, acceptance). And recognizing the feelings of others, behavioral balance).

Conclusion: Marital adjustment is more dependent on individual factors that occur during life.

Key words: Individual Factors, Marital Adjustment, Qualitative Study

Acknowledgement: There is no conflict of interest.